

Brottmålsdomare ny chef vid sjukvårdens ansvarsnämnd

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) har från årsskiftet fått en ny chef – Annika Marcus, chefsrådman från Stockholms tingsrätt.

II Annika Marcus, som efterträtt Anita Werner, har titeln generaldirektör och är förordnad på sex år. Hon har »varit domare i hela mitt liv«. Fram till 1989 arbetade hon vid kammarrätten och på olika departement, dock inte Socialdepartementet.

Därefter blev hon rådman vid Stockholms tingsrätt. År 1998 utsågs hon till chefsrådman vid en av tingsrättens brottmålsavdelningar och har ofta dömt i mål om ekonomisk brottslighet, de så kallade ekobrotten.

– Det var ett spännande arbete och jag lärde mig mycket. Och straffrätt intresserar mig på många sätt, berättar hon.

Annika Marcus trivdes väldigt bra med sitt arbete men valde ändå att byta till HSAN. Hon hade ingen inblick i HSANs verksamhet innan hon kom dit.

– Jag visste att den fanns men inte så mycket mer. Det är en hel del att sätta sig in i, bland annat rörande personal och ekonomi, som inte har med den dömande verksamheten att göra.

Hon har emellertid börjat delta i nämndsammanträden som en av två ordförande.

»Hanteringen strikt uppbunden«

Att HSAN bytt chef kommer inte, menar Annika Marcus, att påverka myndighetens roll och arbete med anmälningarna som kommer in.

– Ärendehanteringen är strikt uppbunden. Det går inte att profilera sig på något sätt med exempelvis fler varningar eller på annat sätt, kommenterar hon.

– Personligen är jag intresserad av att jobba mot en enhetlig praxis. Bedömningarna av fallen ska vara lika för lika och våra beslut ska vara enhetliga och konsekventa. Det är viktigt att vi till exempel, precis som alltid skett och sker, verkligen inhämtar patientjournaler, och att det är specialister som tittar på varje fall, säger Annika Marcus.

Hon anser att HSAN har en viktig roll och antar att det skulle bli större utrymme för att polis och åklagare skulle bli inblandade vid en kroppsskada som sker inom vården om inte myndigheten fanns.

– Då skulle det bli dyrare för läkarna,

FOTO: JAN HÅKANSSON

Annika Marcus är ny generaldirektör för Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd. »Jag blev tillfrågad och anser att man ska säga ja till möjligheter«, säger hon om sitt val.

som ju skulle få betala kanske 20 000 – 30 000 kronor i böter.

Från patienthåll har framförts kritik mot att HSAN är lite tandlös, det blir en disciplinpåföljd och så händer inget mer. Annika Marcus pekar på att HSAN måste följa givna lagar i sin verksamhet.

– Men samtidigt är vi ju egentligen inte tandlösa eftersom sjukvårdspersonalen upplever oss som de gör.

– För mig känns det som att den största meningen med verksamheten är just den objektiva kontrollen av alla ärenden. Att bland annat någon som inte är knuten till sjukhuset där den anmälde doktorn arbetar läser journalerna. Sen är det klart att man kan tro att de där läkarna är kompisar allihopa, men det finns ju inget fog för det påståendet. Dessutom sitter läkare med i nämnden och fäller sina kollegor, konstaterar hon.

HSAN ett spöke?

Många, särskilt yngre, läkare ser HSAN som något av ett spöke. De påverkas kraftigt i sitt sätt att arbeta. Undersökningar av de yngre läkarnas organisation Sylf har bland annat visat att deras medlemmar lägger ner tio procent av sin arbetstid enbart på att hålla ryggen fri i fall de hamnar i HSAN. Annika Marcus är väl medveten om detta, bland annat genom att hon själv har en dotter som tillhör gruppen yngre läkare.

Annika Marcus har stor förståelse för de yngre läkarnas rädsla och menar att det alltid är jobbigt att ha ansvarsfulla jobb.

– Om vi köper att alla människor någon gång gör fel i sina arbeten, så tror jag att om patienten har förtroende för den som har felbehandlat en och får klart för sig varför det skett och att läkaren försö-

ker åtgärda felet, så blir patienten inte så upprörd. Det här är oerhört svårt, men jag tror att bra kommunikation mellan läkare och patient kan leda till att man i en del fall undviker en anmälan, bedömer Annika Marcus.

Några färdiga planer på kontakter med yngre läkare har hon inte hunnit utforma ännu.

På AT-stämman som hålls om en månad har hon i och för sig inte planerat att delta, »men det skulle vara jätteroligt«, säger hon. Hon vet inte om hon skulle kunna bidra med så mycket redan i år, men att det säkert blir bättre längre fram när hon blivit varm i kläderna.

Tom Ahlgren

tom.ahlgren@lakartidningen.se

Annika Marcus recept för att minska rädslan för en anmälan:

- Man måste lära sig att alla människor i alla yrken gör fel, det kan man aldrig arbeta bort. För den skull kan man inte sluta arbeta om man trivs med jobbet.
- Det är viktigt att man blir rätt informerad om anmälningarna och andelen påföljder. Antalet anmälningar till HSAN är drygt 3 000 på ett år, vilket bara motsvarar en anmälan på 67 000 patientbesök.
- Om man som ung läkare ska se till att inte bli anmäld gäller det nog bland annat att jobba med kommunikation med patienterna.